

Motion till riksdagen 2013/14:U260

av Irene Oskarsson (KD)

Demokrati på Kuba

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ställa sig bakom kraven på en oberoende internationell utredning av de kubanska dissidenterna Oswaldo Payás och Harold Ceperos död.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen inom EU bör arbeta för att hålla uppe trycket på demokratiska reformer på Kuba såväl inom den gemensamma ståndpunkten som i ett eventuellt framtida bilateralt avtal mellan EU och Kuba.

Motivering

Den 22 juli 2012 dödades de kubanska demokratiaktivisterna Oswaldo Payá och Harold Cepero i en bilkrasch. Oswaldo Payá var den främste representanten för den kubanska oppositionen och fick 2002 EU-parlamentets demokratipris, Sacharovpriset, för sitt arbete för en fredlig övergång till demokrati på Kuba inom det s.k. Varelaprojektet. Han har också blivit nominerad till Nobels fredspris vid ett flertal tillfällen. Harold Cepero relegerades från universitetet för sitt engagemang för demokrati och var när han dog ungdomsledare i samma rörelse som Payá.

Det finns motstridiga uppgifter om hur bilkraschen gick till och ingen oberoende utredning har klarlagt händelsen. Payás familj har tillgång till vittnesuppgifter som motsäger den kubanska regimens version.

Det finns också oroande signaler om att kraschen kan komma att påverka EU:s relationer med Kuba om man skulle sluta villkora stöd till Kuba med demokratiska reformer och framsteg vad gäller mänskliga rättigheter. Det vore förödande för alla kubaner som kämpar för ett fritt Kuba.

Fel! Okänt namn på

Varelaprojektet som samlade in fler än 25 000 namnunderskrifter till ett lagförslag om demokratiska reformer provocerade en kraftig motreaktion från den kubanska regimen. 75 demokratiaktivister och oberoende journalister fängslades och dömdes till långa fängelsestraff, regimen iscensatte en egen namninsamling och man ändrade konstitutionen med tillägget att "socialismen är oåterkallelig". Payás rörelse (Movimiento Cristiano Liberación) fortsatte trots detta sitt arbete för demokrati och har under de senaste åren fördömt de ytliga, främst ekonomiska, reformer som regimen genomfört för att förbättra bilden av det kubanska systemet. MCL drev en kampanj för kubansers rätt till alla de mänskliga rättigheterna. För detta trakasserades och hotades Payá konstant. Dödskraschen i juli 2012 var inte heller första gången Payá var med om en bilolycka. Månaden innan sin död blev hans folkvagnsbuss påkörd av en annan bil så kraftigt att den välte. En olycka som Payá själv anklagades för. När han avled inväntade han kallelsen till rättegången.

Trots att det råder oklarhet över hur kraschen gick till har händelsen ännu inte klarlagts i en oberoende utredning. Familjerna till Payá och Cepero har hos FN och EU krävt en oberoende internationell utredning. Att stötta en sådan utredning är inte bara viktigt ur rättssynpunkt utan är också en viktig signal såväl till regimen som till andra demokratiaktivister att när frihetskämpar dör under oklara omständigheter i en diktatur så reagerar det internationella samfundet. Det är därför mycket viktigt att den svenska regeringen stödjer familjernas krav på en oberoende utredning och att alla frågetecken kring bilkraschen kan klaras ut en gång för alla.

Den kubanska regimen är intresserad av att *EU:s gemensamma ståndpunkt gentemot Kuba*, som villkorar EU:s stöd till landet med framsteg inom demokrati och mänskliga rättigheter, tas bort. Den spanske utrikesministern, Manuel Garcia Margallo, har i en utfrågning i det spanska parlamentet medgett att den kubanska regimen, för att gå med på en utlämning av Carronero, först krävde att Spanien skulle lova att stödja en ändring av ståndpunkten. European External Action Service, den europeiska utrikesförvaltningen, har begärt att få mandat från medlemsländerna att förhandla fram ett bilateralt avtal mellan EU och Kuba. Det vore mycket olyckligt om EU skulle sluta att ställa krav på demokratiska reformer på Kuba. Den svenska regeringen bör därför fortsätta att hålla trycket uppe inom EU på sådana reformer. Det är vi skyldiga alla de som dött, lidit och fortsatt lider under den kubanska regimen förtryck.

Stockholm den 4 oktober 2013

Irene Oskarsson (KD)